

RÁ MUDI RA TIMOTEO

RÁ MUDI CARTA RA APOSTOL

NSAN PABLO BI 'YOPABI RA

TIMOTEO

Ra apostol Nsan Pablo opabi ra Timoteo

¹ Núgui drá Pablo rá apostolgui ra zi Hmu Jesucristo. Ajuq ma Dadah^u ne ma zi Hmu^u ra Jesucristo go gue'^u bi huancagui pa drá apostol. Ajuq go gue'^u bi pøhøguih^u, y ra zi Hmu Jesucristo go gue'^u dí tø'mh^u.

² Dí op'a'i nu'i Timu dí ja ra uenda gue ma t'^ui ngue'a go dá zo'a'i de ra jamfri. Ajuq ma Dadah^u ne ma zi Hmu^u ra Jesucristo da jap'a'i, da me'ts'a ra nthecate, ne da max'a'i pa gui 'bui te rá 'ñentho.

*Ra ts'ofo paya gamfri pa hinda denaya nt'utuate
nú'^u hinga majuani*

³ Ante ga ehe de guep^u Efeso pa nuua Macedonia, dá bante'i gue gui cohib^u pa gui zofo nú'^u 'raya cu 'bui de guep^u udi ma'ná'ñu ra jamfri de nú'^u stá padih^u, gui hacuabi'^u gue ya hinda sigui da 'ñudi nú'^u a udi'^u.

⁴ Nixi hinda sigui da manga nú'^u ya 'bede xa zans^e ya ja'i de maya'b^u, nú'^u xi xcra matho ne hingui o rá 'ñu nú'^u ma. Ngue'^u nú'^u ya cu udi nuya nt'utuate'^u, udi honse pa da ntsanoya'^u, hingui uti ya cu de rá noya Ajuq pa ma'ná da nte yá jamfri'^u.

⁵ Dí 'bep'a'i gue gui zofo ya cu pa da me'ts'a 'nara coraso xá nt'axi ne 'nara hoga mfeni ne

'nara jamfri hingue maxøts'etho, pa njabu da za da me'tsa 'nara hoga hmate.

6 'Raya cu ya xa 'uegue de nuya hoga t'øt'e, hangue nubyá hønse mãnga ya noya hinte ri muui.

7 Nu'á ne hmaha gue da nxahnate de ra ndaxjua ley, y ma gue go gue'á xi majuani nú'á mãn'u masque nixi pãdi nú'á mãn'u.

8 Hahá, nura ndaxjua ley xá hño, pe nú'bu da t'øt'e ngu nú'á bi beni Ajuaá.

9 Ga pahu gue himbi thuxa ra ley pa ya hoja*i*. Ra ley bi thuts*i* pa ya ts'o'yøde ne ya 'ñaqu'equ'i, pa ya ts'oja*i* ne ya 'yøt'ats'oqui, pa nú'u hingui tsu Ajuaá ne ya 'ñagamfri, pa nú'u to'o ho yá dada ne yá nanaá, ne pa ma'ra ya hyote.

10 Nehe pa nú'u to'o ya 'ñeja*i*, pa nú'u ya 'ñøhø ri hñuxui yá mi 'ñøhøui, ne pa nú'u ya 'behña ri hñuxui yá mi 'behñaui, pa nú'u to'o pe ya ja*i*, pa ya c'uamba, pa nú'u to'o høxa ra thai rá miqu'eiu*i*, nehe pa gatho nú'u to'o øt'a ya ts'ot'øt'e nú'u xicju Ajuaá gue hingui ho ga øthu'u.

11 Gatho guehna manga rá maca noya Ajua nú'á to'o xá nsunda. Nuna go guehna ra maca noya bi t'acagui pa ga ma.

Ra jamaqdi po rá nthecate Ajua

12 Nugui dí umba njamaqdi ma Zidadahu ra Jesucristo ngue'á bi 'raca ra ts'ødi pa ga pepabi. Bi hyandi gue xá hño ga pepabi, hangue bi hñuxcagui pa ga pepabi*'á*.

13 Nugui ma'met'o xi ndí ñaqma'ñu de ra Zidada Jesu y ndrí utsa, nehe xi ndrá ts'o'mhi co ya gamfri. Pe nu'á bi mesca ra nthecate ngue'á hindí

padi hmahaq nū'a ndí øt'e nguetho hinstí camfri thoho'a.

¹⁴ Pe nurá hmate Ajuá xi ra danguí pa guequi. Nú'a bi xoga ma mfeni pa dá camfri ra Zidada Jesucristo ne pa bi za dá pë'tsua rá hmate'a.

¹⁵ Nuna noya ma ga xi'a'i go guehna majuani, hangue rí 'ñepi gue gatho ya ja'i da gamfri: gue ra Zidada Jesucristo bi 'ñeheua ja ra ximhai pa da pøhø ya 'yøt'ats'oqui, y nugui ma'na go ndrá 'yøt'ats'oqui.

¹⁶ Pe masque ndrá 'yøt'ats'oqui, nura Zidada Jesucristo bi mësca ra nthecate, pa nügi 'nandrá danga 'yøt'ats'oqui da hnequi ja ma 'mái gue Ajuá bi zëtca ma nts'o'mái ne bi pungogui. Bi 'yøt'a njabu con guequi pa njabu da hyanda ma'ra ne da gamfri'u pa da më'tsa ra te pa nzantho.

¹⁷ Hangue nū'a 'nat'a Ajuá rí 'ñepi dra sòcambeni ne dra nsunda pa nzantho. Go gue'a 'nat'a Ajuá nū'a hindí hanthu, go gue'a pë'tsa gatho ra mfadi, go gue'a ra Ndä de maya'bhu, de nubyá ne pa nzantho, nehe go gue'a 'bui pa nzantho ne hinhyá'mu da du. Njabu gue'a.

¹⁸ Ma zi t'u'i Timu, dí 'bep'a'i gue gui pe rá 'befi Ajuá ngu rí 'ñehe, ngu 'nara soldado pe xá hño rá 'befi ja ra tuhni. Ne dí ben'a'i de nū'a bi mangá ra Mäca Ndähi gue ma gui pëfi, pa njabu da za gui sigui gui pe xá hño rá 'befi Ajuá.

¹⁹ Nehe su ri jamfri ne strá nt'axi ri mfeni. Nu 'ra bi ts'oca yá mfeni hangue xa 'be yá jamfri.

²⁰ 'Ra de gue'u go gue'a ra Imeneo ne ra Jandro nū'u dá ent'ua ja rá 'ye ra Satá pa da bødi gue hinda ñama'ñu de rá noya Ajuá.

2

Hanja da za dra t'apabi Ajuá

¹ Rá mudi dí 'bep'a'iħħ gue gui orahħ por gatho ya ja'i. Gui 'yaphħ Ajuá da mats'iħ, ne gui umfħ njamadi'.

² Gui 'yaphħ Ajuá po ya dāngħa ndaq ne por gatho núħħa ra ts'utbi, pa njabħ da za ga 'buhħ 'nara 'mhi te rá 'ñenthoh, ne pa da za ga pe'tsuahħ rá ntsu Ajuá ne ga 'yohħa ngu rí 'ñepcaħħ ne hinte ga jahħa.

³ Nuna go gueħħna xá hñō, ne go gueħħna ri ho Ajuá ma Pøħøteħħa.

⁴ Nú'ā ne gue gatho ya ja'i da mpøħħo ne da bædiħħa nū'ā xi majuqani.

⁵ 'Nat'a Ajuá 'bui, nehe 'bui 'natho nū'ā to'o 'bande de Ajuá co ya ja'i, y nū'ā go gue'ā ra Zidada Jesucristo nū'ā to'o bá e bi njä'iua ja ra ximħai.

⁶ Nu'ā bi unsə rá te pa bi du pa bi gu'tua yá thai gatho ya ja'i. Ha nu mi zø ra ora, bi t'unga nt'øde pa bi fädi gue nu'ā bi du pa bi pøħħo ya ja'i.

⁷ Y pa gue'ā bi thuxcagui dega apostol pa ga mamba rá maka noya Ajuá. Hindí hate, dí mangħa majuqani. Bi thuxcagui pa ga nxahnate de ya ja'i nū'ā hingyá xodyo pa ga utuabiħħ de ra jamfri nū'ā majuqani.

⁸ Dí ne gue haburaza ra luga habħħ ri munts'a ya cu, gatho ya 'ñøħħo da għaxa yá 'ye da 'yapabi Ajuá co yá mfeni strá nt'axi, ne hindri ncue, nixi da nehmya.

⁹ Nehe dí ne gue gatho ya 'bəħnä da jamasu pa da hñē ngu rí 'ñeħħe. Hinda hñē dega nt'ets'i. Hindí ne gue da 'ñeħnä dega nt'ets'i, nixi da 'ñets'i co ra oro, ni co ya do mahotho, nixi co ya he nū'ā xi xá mädi.

10 Nu'a dí ne gue da 'yøt'e'ʉ, dá 'yøt'a ya hoga 'bɛfi ngu rí 'ñepa 'nara hoga 'bɛhñə nū'a 'yo ja rá ntsu Ajuə.

11 Ya 'bɛhñə dá 'yødetho rá noya Ajuə ja ra nijə pa da bədi, ne dá 'yøt'e ngu nū'a da sipabi.

12 Hindí ne gue go ya 'bɛhñə da xahna ya 'ñøhø ja ya hmunts'i, nixi hingo ma'na da manda'ʉ que ya 'ñøhø. Dá 'yøstho.

13 Ngue'a Ajuə bi hyoqui rá mudi ra Adá, nepʉ ra Eva.

14 Y hingo ra Adá bi thát'i. Nura 'bɛhñə go gue'a bi thát'i, hangue bi dagui ja ra ts'oqui.

15 Hangue nubyá 'bʉi yá bətsi co ndunthi ya ugui, pe ya 'bɛhñə da mpøhø 'bʉ hində 'uegue de yá jamfri, 'bʉ da mə'tsa ra hməte, 'bʉ da 'ñø strá nt'axi, ne 'bʉ da 'mʉi ngu rí 'ñepi.

3

Nú'a rí 'ñepi da 'yøt'a ya ma'yo de ya nija

1 Nuna noyanə guehna majuəni: 'bʉ to'o beni da məpa Ajuə dega ma'yo gue'a 'nara hoga 'bɛfi ne.

2 Pa to da ma'yo mahyonı di 'bʉi xá hñø y di otho te di hmə de gue'a. Dra medinthəti co 'nada ra 'bɛhñə. Di su rá mfeni, di 'yo co ndunthi ra mfədi ne di pe'tsa ra t'equ'ei. Di pə da unga ntsaya, di pe'tsa ndunthi ra mfədi pa da 'ñutuate.

3 Hindra ti, hindra 'yøt'atuhni, mahyonı di ja rá hməte, hindra zøt'amʉi. Hindra nduste pa da dəhə ra bojə dega nthate, nixi da ne da mə'tsa ndunthi ra bojə.

4 Di pədi da manda xá hñø rá ngu, ne di pədi da zofo yá bətsi ngu rí 'ñepi pa da 'yøte'ʉ.

⁵ Ngue'á nu'á tó'o hingui pādi da manda rá ngu, nu'bú ñhanja da za da manda rá nija Ajuá?

⁶ Hinda za da ma'yo 'nara 'ra'yo gamfri, ngue'á xi'bú da 'ñets'i'á ne njabú da ncondena ngu bi nja ra ts'ondahi.

⁷ Mahyoni di udi 'nara hogá'mui pa njabú nehe nú'u hingyá gamfri da ñamahño de gue'á, pa njabú hinda 'be rá tsa nixi da zo ja rá 'ye ra ts'ondahi.

Nú'a rí 'ñepi da 'yøt'a ya maste de ya nija

⁸ Nehe 'nara maste de rá nija Ajuá mahyoni dra 'ñequ'ei, hindi ñá maxøts'etho, hindra ti, hindra nduste pa da dähá ra boja dega nthate.

⁹ Di camfri xá hñó nú'á ra jamfri xa t'utcahú co rá mfeni strá nt'axi.

¹⁰ Nehe mahyoni 'met'o dra tsapabi pa da fadi ua da 'ñó xá hñó ua hina. 'Bu da 'ñó xá hñó ne hinto da c'a'tsi, nu'bú hq, da za dra maste ja ra nija.

¹¹ Nehe nú'u ya 'behñá pepabi Ajuá mahyoni di pe'tsa ra hogá'mui. Hindra gúxa nc'uamba. Di su rá mfeni, ne nzantho di øt'e gatho nú'á xá hñó.

¹² Nura maste dra medintháti co 'nada ra 'behñá. Nehe di pādi da manda xá hñó rá ngu ne yá båtsí.

¹³ Nu'á tó'o faste xá hñó ja rá 'befi Ajuá, gue'á da t'e'tsua rá nsu, ne ma'na da nja rá ts'edi pa da ñauí ma'ra ya ja'i de ra jamfri pe'tsua ra Zidada Jesucristo.

Ra jamfri nú'a xa t'utcahú nú'a hinxqui fadi maya'bú

¹⁴ Zi cu Timu, dí ne 'bestho ga mabú ga c'a'ts'a'i, pe dí op'a'i nuna carta

¹⁵ pa 'bú hingá 'me ga mabú, ma gui pādi hanja da za gui mpefi xá hñó ja rá nija Ajuá nú'á te. Nu ja

rá nija Ajua ja jani nú'q majuqani ne ja hmäni nú'q majuqani.

¹⁶ Majuqani xi ra dangui nú'q ra jamfri xa t'utcahu nú'q hinxqui fädi ma'met'o, ne ena:

Ajuq bi 'ñehe bi njä'i;

y ra Maça Ndähi bi 'ñudi gue majuqani go gue'a rá T'ü Ajua.

Nehe ya εnxε bi hyandi'q.

Nú'u ya ja'i hingyá xodyo bi ts'ofo de gue'a.

Nepu haburaza ya ja'i ja ra ximhai bi gamfri'q.

Y nu'q bi ts'its'i pa mahets'i pa ja rá nsunda'q.

4

Nú'u to'o da 'uegue de ra jamfri

¹ Ra Maça Ndähi xa mä xi xá hñö ne ena gue nuyá ngats'i ya pa 'raya cu ma da 'uegue de ra jamfri ngue'a ma da hñuxa nt'øde nú'q di mängä ya hyate ja'i nú'u di udi ya nt'udi dega ts'ondähi.

² Nú'u ya yohmi ja'i ma da mängä ya nc'uamba ne da ts'oca yá mfeni.

³ Nuya ts'ojä'i'u ma da hñäcuabi ya ja'i pa hindä nthäti. Ne da hñäcuabi pa hindä zi 'raya nzaqui, masque gatho ya nzaqui go bi hyoca Ajua pa ga tsihu co ra jamädi nújü dyá gamfrihu ne stá pahü nú'q majuqani.

⁴ Ngue'a gatho nú'q bi hyoca Ajua, gatho xá hñö. Hingui ho te ga utsahu, hønsë ga umfu njamädi Ajua ora te dí tsihu.

⁵ Ngue'a rá noya Ajua ena gue gatho ya nzaqui xá nt'axi. Hangue ga aphu Ajua da japi gatho nú'q te dí tsihu, y njabu xá nt'axi nú'q dí tsihu.

Rá hogar mefi ra Zidada Jesucristo

6 'Bu gui 'ñutua ya cu gatho nú'q dí xi'a'i, ne 'bu gui padi xá hño ra maca noya nú'q ma de ma jamfrihu ne ra hoga nt'utuate nú'q xcá teni, nu'bu ma xi gui hñoga mefi de ra Zidada Jesucristo.

7 Ogrí ho gui 'yøde nuya ts'o'bede de ra ximhai ngu nú'u manga ya 'ñamfeni ja*'i*. 'Yøt'a ra ts'edi pa ma'na gui 'bui 'nara hoga'mui.

8 Ngue'q nu'q tó'o japi da 'ñanga rá ndo'yo pa da nja rá ts'edi, honse 'na tui ri muui rá 'befi. Pe nu'q tó'o øt'a ra ts'edi pa da 'mu 'nara hoga'mui, nurá 'befi'q ma'na ri muui, ngue'q hingue honse nuua ja ra ximhai ma da muui rá 'befi'q, nehe ma da muui ja rá ñoho ra 'mui.

9 Nuna noya stá xi'a'i go guehna majuqani, hangue rí 'ñepi gue gatho ya ja*'i* da gamfri.

10 Y hangue por gue'q xi drí mpefihu ne dí thohu ya ts'othogui ngue'q dí camfrihu 'nat'a Ajuq nú'q te. Y nú'q go gue'q ra Pøhøte pa gatho ya ja*'i*, pe ma'na pa nú'u to'o camfri'q.

11 'Ñudi nuya ya noya dí xi'a'i, ne manda da t'øt'e.

12 Oto di dintstho nú'q guí ma ngue'q grá basja'itho. Nu'i 'ñudi ra hoga'mui pa gue'q da 'yøt'a ya cu nehe. Nura hoga'mui gui 'ñudi, nú'q gui manga ya hoga noya, gui 'ñequ'e*i*, gui pe'tsa ra hmate, gui pe'tsa ra jamfri, ne strá nt'axi ri mfeni.

13 Mientra ga mabu, 'yøt'a ra ts'edi pa gui hñe'tuabi ra Maca T'ofa ya cu, pa gui zofo'u ne gui 'ñutuabi'u.

14 Jamasu nú'q rá 'befi Ajuq bi t'a'a'i nú'q bi manga ra Maca Ndah*u*hi gui pe'fi nu ndá hu'ts'ahe ma 'yehe núje dyá ndahe de ra niju.

15 Pe'fi gatho nuya t'øt'eya. Ja da mpefini con

gatho ri mai, pa gatho ya cu ne ma'ra ya ja'i da hyandi gue rí te ri jamfri ne ri mfadi ja rá 'befi Ajua.

¹⁶ Xi da nsu sehε, ne jamasu de nú'a guí udi. Oguí tsaya gui 'yøt'a njabu, ngue'a nu'bu gui 'yøt'a njabu, nu'bá gui mpøhø ne da mpøhø nú'u to'o da 'yøde'i.

5

Nú'a rí 'ñepi da 'yøt'a ya gamfri

¹ Oguí tsai ya zi ndaxjua. Umba ra ts'ofo, ja ra uenda ri dada. Y nuya batsa'ñøhø umba ra ts'ofo, ja ra uenda ri cu.

² Ha nuya zi tia umba ra ts'ofo, ja ra uenda ri nana. Néhe ya baq'behñ umba ra ts'ofo co ri mfeni xá nt'axi, ja ra uenda ri nju.

³ Xipa ra nija da mats'i ya viuda nú'u xi majuani ya viuda ne jo'o to'o da mats'i.

⁴ Nu'bu 'nara viuda 'bai yá batsi o 'bu yá 'beto, nuyá batsi o yá 'beto go yá uenda da su'u, hingo ra nija. Mahyoni gue nuyá batsi o nuyá 'beto da badi da hñoja*'i* co ya mengu ja rá ngu ne da co'tsuabi yá dada yá nana de xa tede, ngue'a gue'a xá hño ne gue'a ri ho Ajua.

⁵ Nú'a xi majuani ra viuda ne 'bu sehε, nú'a jo'o to ri su, hønse tø'mbabi rá mfats'i Ajua, ne nzantho ma pa ra xuui apabi Ajua, ne api da mats'i'a.

⁶ Pe nu'a ra viuda øt'e nú'a go da ne, ne hinguí batho, nú'a hiní 'ñepi da t'umba ra mfats'i, ngue'a masque te, pe ja ra uenda ya xa du.

⁷ 'Bepabi ya cu da 'yøt'a núna dí op'a'i nehe, pa hinda nja te da hmaq de gue'u.

8 'Bu 'nara cu hini jamasu nú'u ja te yá njaui, ne ma'na nú'u ya mengu ja rá ngu, nura cu'q hinte ri muui rá jamfri, ne ma'na xá nts'o nú'q øt'e que 'na nú'q hingrá gamfri.

9 Nú'q ra lista habu thu'tsua yá thuhu nú'u ya viuda pεpa Ajuq ne t'umba ra mfats'i, nuní mahyoni ja gui hñu'tsuahu yá thuhu hønse nú'u ya viuda ya pε'tsa thogui hñu'rate njeya, ne bi me'tsa 'nada rá dame.

10 Nehe hñu'tsuahu yá thuhu ya viuda nú'u thandi ne fadi gue pε ya hoga 'befi, ne bi tede xá hñó yá båtsi, padi da unga ntsaya ja yá ngu, ne bi xacua yá ua nú'u ya cu mí tsønga ja yá ngu, ne bi mats'i nú'u mi tho ya ts'othogui, ne xa bådi xa mefi gatho ya hoga 'befi.

11 Pe nu'u ya viuda ya bas'behñqatho, oguí hu'tsuahu yá thuhu ja ra lista, ngue'q ma da zø ra pa da ne da yopa nthåti 'ra de gue'u, y njabu ya hinda za da mepabi Ajuq ja ra nija.

12 Y njabu da hnøma'ñu de gue'u ngue'q bi 'uegue de nú'q ra cohi bi me'tsi.

13 Nehe da nzai gue hinte dyá 'befi ngue'q da nengu. Y hingue hønse dya dahñei, nehe dya me'bede ne da hñøt'e habu hiní 'ñepi, ne da ma nú'q hiní 'ñepi da mahma.

14 Hangue nugui dí ne gue da nthåti nuya viuda ya bas'behñqatho, ne da me'tsa ya båtsi, ne da bådi da su yá ngu. Njabu ha, hinda nja te da manga ma ncontrahu de guecju.

15 Dí xi'a'i njabu ngue'q 'raya viuda ya xa 'uegue de rá 'ñu Ajuq ne xa deni ra Satá.

16 Hangue 'bu 'nara cu o 'nara nju di pε'tsa 'nara viuda ja rá ngu, dá su pa hinda t'apabi ra mfats'i

ja ra nija_a, pa njab_u nura nija_a da mε'tsa ndunthi te da umba nú'_u xi maju_{an}i ya viuda ne jo'o to'o da mats'i.

¹⁷ Nubyá nuyá mεfi Aju_a nú'_u ri manda xá hñó ja ra nija_a, xi da hnu xá hñó por gue'_u, ma'na nú'_u to'o mamba rá noya Aju_a ne utuate.

¹⁸ Ngue'_q ra Ma_ca T'ofo ena njaua: "Oxqui tu'tua rá ne nú'_q ra ndamfri net'a ra trigo ja ra era." Nehe enga njaua: "Nu'_q tó'o ri mpεfi rí'ñepi da t'umba rá thaha."

¹⁹ 'B_u da 'm_{hi} 'na to'o da ñapabi 'nará mεfi Aju_a, oxqui camfri 'b_u da njo'o yoho o hñu pa da dama-ju_{an}i.

²⁰ Pe nu'b_u 'nará mεfi Aju_a xi maju_{an}i øt'a ya ts'oqui, ts_{hi} nts'edi hab_u da 'yøde gatho ya cu, pa njab_u da ntsu nehe nú'_u ma'r_a.

²¹ Dí 'bεp'a'i gue gui 'yøt'a njab_u mahyεgui con gatho yá mεfi Aju_a. Hingui hñ_a'mtho nú'_u to'o gui 'yø'tua ra ts'utbi. Nehe padi 'met'o xá hñó nú'_q te xa nja pa njab_u gue'_q gui mañ'_q. Njab_u dí 'bεp'a'i ja rá thandi Aju_a ne ja rá thandi ma Zidadah_u ra Jesucristo ne ja rá thandi yá εnxε Aju_a nú'_u xa thahni pa da mεpabi'_q.

²² Oxqui hu'tsua ri 'yε 'bestho nú'_u to'o ne da mεpabi Aju_a, ngue'_q xi'b_u hingui 'yo xá hñó, y njab_u da hm_a gue guí fats'i thoho'_u ja yá ts'oqui. Pe nu'í, 'b_{ai} nz_{an}tho strá nt'axi'i.

²³ Ya oguí tsi nsøc_ho ra dehe. Tsi 'na t_uqui ra vinu dega obxi por nú'_q ra um_{hi} ts_u'i.

²⁴ Jamasu 'met'o nú'_u to'o guí hu'tsua ri 'yε pa da mεpabi Aju_a, ngue'_q 'ra ri hnequi yá ts'oqui ante dra s_{ac}ua ra u_{en}da, pe nu ma'r_a asta hind_a tha'mba nguenda ja da hnequi yá ts'oqui.

25 Nehe njabu nú'u to'o øt'a ya hoga 'befi. 'Raya hoga 'befi ri hnequi 'bestho. Ha nu ma'ra da hnequi asta 'mefa, ngue'a hingui tsa da gohitho mant'agui ya hoga 'befi.

6

1 Gatho nú'u to'o 'mego, dá umba ndunthi ra t'equ'ei yá hmu, pa njabu hinda hnøma'ñu rá thuhu Ajua nixi da hnøma'ñu ma jamfrihu.

2 Nu'u tó'o pe'tsa yá hmu ha ya gamfri, odri dintstho nú'a xipa yá hmu hønse ngue'a nuyá hmu gue go ya gamfri nehe. Dá mepabi ma'na xá hñø ngue'a go ya hmädi gamfri nú'u to'o hocuabi yá 'befi. 'Ñudi núna dí op'a'i ne njabu gui nzote.

Con basta ra jamfri di johya 'na co nú'a te pe'tsi

3 Nu'bu 'nara ja*'i* udi ma'na ra nt'utuate ne hingo udi rá hoga noya ma Zidadahu ra Jesucristo, ne hingo ri deni nú'a ra nt'utuate nú'a di mä de ma jamfrihu,

4 nura ja*'i*'a ra 'ñets'i ne hinte rá fädi. Xa 'be rá mfeni ngue'a ri ho to da ntsanoyaui ne da ntsüiui. Y nuni ja fühni ra nduste, ya hnecatuhni, ya ts'ante, ya nt'ensfeni.

5 Nu'u tó'o ri ntsanoya njabu, gue'u xa ts'oca yá mfeni ne hingui pädi nú'a majuqani, ne di 'ñet'a gamfri pa da dähqä ra boja. Pe nu'i, 'uegue de gue'u.

6 Haha, numa jamfrihu xi ri muui ndunthi, pe nehe ga johyahu co nú'a dí pe'tshu.

7 Ngue'a núju ndá tsøhuua ja ra ximhai hinte duá hahu, y nehe hinda za te ga häxhu de guecua.

8 Hangue ga johyahu gue hindrí 'be te ga tsihu nixi te ga hehu.

9 Ngue'q nu'q tó'o ne da memati, tagui ja ya ts'oqui ne thát'i pa da 'yøt'a nú'q xá nts'o, ne pø'tsa ya ts'onc'at'i hinte ri muui, ne honse ra 'ñu. Hangue gue'q da japi da nhuati'q ne da 'mèdi.

10 Ngue'q nura hmåte de ra boja ja bí ehni ndunthi ya ts'oqui. 'Raya cu xi xa mädi ra boja, hangue xa 'uegue de yá jamfri ne xa thogui ndunthi ya dumuì.

Ntuhni xá hñö ja ra hoga tuhni dega jamfri

11 Pe nú'i rá mëf'i Ajua, 'uegue de gatho nuya ts'ot'øt'eya. Go da tøna ra hoga'muì, ra hñojal'i, ra jamfri, ra hmåte, ra pacencia, ne ra ts'etuate.

12 Ntuhni xá hñö ja ra hoga tuhni dega jamfri. Su ra te pa nzantho nú'q bi 'ra'a Ajua nu mi zohna'i'q, ne gá damajuani de gue'q ja yá thandi ndunthi ya ja'i.

13 Dí 'bep'a'i ja rá thandi Ajua nú'q to'o ri umba yá te gatho nú'q te 'bui. Y nehe dí 'bep'a'i ja rá thandi ra Zidada Jesucristo nú'q to'o bi mänga majuani ja rá thandi ra Pilato.

14 Guehna dí 'bep'a'i gue gui su xá hñö nú'q xra 'bep'a'i pa hinto da c'a'ts'a'i, asta ra pa da yopa pengaua ma Zidadahuì ra Jesucristo.

15 Ngue'q nu sta zø ra ora, Ajua dua yopa pëhna ra Zidada Jesucristo dua ehe. Ajua go gues'e'q xá nsunda, ne go gues'e'q ri manda. Go gue'a ra danga Ndä de gatho ya ndä, ne go gue'a ra Hmu de gatho ya hmu.

16 Go gues'e'q ya mi 'bui ne nzantho da 'muì. Go gue'a 'bu ja ra ñot'i nú'q xi tsëdi, ne hinhyam'u to xa hyandi'q nixi hingui tsa to da hyandi. ¡Nú'q ja rá

ts'edi pa nzantho, ne go gue'a rí 'ñepi dra nsunda pa nzantho! Njabu gue'a.

¹⁷'Bepabi nuya memati de nuua ja ra ximhai gue odri 'ñets'i, nixi odi pe'tsua ra jamfri ra boja^u nú'a hate. Dá me'tsua ra jamfri Ajua nú'a te ne xi ri 'racju gatho nú'a te dí hoñhu pa ga johyahu.

¹⁸ Nuya memati'u 'bepabi da 'yøt'e xá hñó ne xi da mefi ndunthi ya hoga 'befi. Nu'a te da uni, dá uni con gatho yá mai ne con gatho yá paha.

¹⁹ Y njabu da munts'a 'nara thahu pa rá ñoho ra 'mai, ne njabu da su ra te pa nzantho.

Yá ngats'i ya noya nú'u bi 'bempa ra Timoteo

²⁰ Nde nubyá, nu'i zi cu Timu, su ra maca noya nú'a xra 'bep'a'i gui ma. Ne oxqui øde ya ts'o'bede nú'u hinte ri muui, nixi oxqui 'yøde nú'u to'o ri ntsanoya, nú'u ma gue pe'tsa 'nara hoga mfaqdi hmahau.

²¹ Y nu'u tó'o xa dena nú'a ra mfaqdi'a, ya xa 'uegue de ra jamfri.

Ajua da max'a'i. Njabu gue'a.

**Ra 'Ra'yo Testamento
New Testament in Otomi, Mezquital (MX:ote:Otomí,
Mezquital)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Mezquital

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomi, Mezquital

ote

Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Mezquital

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

c6437f19-566b-5232-8b2a-5c88e5a5622b